

Likumprojekta “Grozījumi Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas likumā” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums

<p>Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)</p>	<p>Likumprojekta mērķis ir atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra direktīvas 2009/103/EK <i>par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību</i> (turpmāk – Direktīva) 5.panta 2.punktā paredzētajai rīcības brīvībai noteikt izņēmumu no sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas attiecībā uz Nacionālo bruņoto spēku speciālo militāro tehniku. Latvijas Republikai par to jāinformē Eiropas Komisija.</p> <p>Likums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā izsludināšanas.</p>
--	--

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība

1.	Pamatojums	<p>Aizsardzības ministrijas Militāri tehniskās attīstības padomē 2017. gada 20. oktobrī pieņemts lēmums izmantot Direktīvas 5. panta 2.punktā noteikto rīcības brīvību.</p>
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Ar 2015. gada 10. decembra grozījumiem Ceļu satiksmes likumā speciālā militārā tehnika ir izdalīta kā atsevišķs transportlīdzekļu veids. Ceļu satiksmes likuma 1. panta 19.³ punktā noteikts, ka speciālā militārā tehnika ir bruņutehnika, inženiertehnika un cita speciāla pašgājēja tehnika ar iekšdedzes motoru, ja tā nav būvēta uz automobiļa bāzes un pēc konstrukcijas ir paredzēta izmantošanai mācību kaujās un kaujas apstākļos.</p> <p>Nacionālie bruņotie spēki ir kompetentā institūcija, kas nosaka, vai konkrētais transportlīdzeklis ir speciālā militārā tehnika. Pamatojoties uz Ceļu satiksmes likuma 10. panta pirmās daļas 2.¹ punktu un 16. panta ceturto daļu, Nacionālie bruņotie spēki reģistrē speciālo militāro tehniku un veic tās tehnisko kontroli.</p> <p>Kaut arī Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likums (turpmāk - Likums) nenosaka, ka speciālajai militārajai teknikai ir jāveic transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana (turpmāk - apdrošināšana), jo speciālā militārā tehnika neatbilst Likuma 1. panta 12. punktā noteiktajai transportlīdzekļa definīcijai, Nacionālie bruņotie spēki veic speciālās militārās tehnikas apdrošināšanu. Šādu pienākumu uzliek Direktīvas 3. pants nosakot, ka katrai dalībvalstij, ievērojot 5. pantu, jāveic visi vajadzīgie</p>

pasākumi, lai nodrošinātu transportlīdzekļu, kas parasti atrodas tās teritorijā, apdrošināšanu.

Aizsardzības ministrija ir vērsusies Eiropas Komisijā ar jautājumu, vai Latvijas speciālā militārā tehnika ir uzskatāma par transportlīdzekli Direktīvas 1. panta 1. punkta izpratnē. Eiropas Komisija 2018. gada 14. jūnija vēstulē DG FISMA/D4/ML/1h/ARES (2018) 3516420 norādīja, ka uzskata speciālo militāro tehniku par transportlīdzekli Direktīvas 1. panta 1. punktā izpratnē. Proti, Direktīvas 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka transportlīdzeklis ir jebkurš mehānisks transportlīdzeklis, kas paredzēts braukšanai pa sauszemi un ko dzen uz priekšu mehāniskā enerģija, un kas nav sliežu transports, jebkura piekabe, neatkarīgi no tā, vai tā ir piekabināta.

Tādējādi atbilstoši Direktīvas 3. un 5. pantā noteiktajam, speciālajai militārajai teknikai ir jāveic apdrošināšana.

Līdz 2018. gadam bija spēkā Nacionālo bruņoto spēku un apdrošināšanas sabiedrības līgums par apdrošināšanu speciālajai militārajai teknikai. Apdrošināšanas polise vienai speciālās militārās tehnikas kā speciālās traktortehnikas vienībai izmaksāja aptuveni piecus *euro* gadā.

Rīkojot iepirkumu par apdrošināšanas iegādi no 2018. gada, tikai viena apdrošināšanas sabiedrība piekrita veikt apdrošināšanu speciālajai militārajai teknikai. Ņemot vērā vispārējo apdrošināšanas polišu sadārdzinājumu, konkurences trūkumu un to, ka tiek apdrošināta speciālā militārā tehnika, nevis speciālā traktortehnika, apdrošināšanas polises cena pieauga vidēji simts reizes.

Speciālās militārās tehnikas apdrošināšanas iegādei 2018. gadā tika piešķirts finansējums 142 000 *euro* apmērā. Savukārt, ņemot vērā Nacionālo bruņoto spēku speciālās militārās tehnikas skaita pieaugumu, prognozējams, ka 2019. gadā būs nepieciešams finansējums apdrošināšanas iegādei pat līdz 300 000 *euro*.

Izvērtējot dažu valstu pieredzi bruņoto spēku transportlīdzekļu apdrošināšanas jomā, secināts, ka Igaunija, Zviedrija, Austrija un Ungārija ir paziņojusi par atkāpšanos no transportlīdzekļu obligātās apdrošināšanas¹ attiecībā uz noteiktajām personām (piemēram, valsts) vai attiecībā uz dažu veidu transportlīdzekļiem vai konkrētiem transportlīdzekļiem ar speciālu zīmi (piemēram, bruņotiem militāriem

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/insurance-and-pensions/motor-insurance_en

transportlīdzekļiem (*armoured military vehicles*)). Pēc Aizsardzības ministrijas rīcībā esošās informācijas Lietuva arī plāno atteikties no Lietuvas bruņoto spēku transportlīdzekļu apdrošināšanas.

Ņemot vērā speciālās militārās tehnikas apdrošināšanas iegādei nepieciešamā finansējuma būtisku pieaugumu katrai tehnikas vienībai, iepiņānoto speciālās militārās tehnikas vienību pieaugumu Nacionālajos bruņotajos spēkos, citu valstu pieredzi, Aizsardzības ministrija sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem pieņēma lēmumu atteikties no apdrošināšanas veikšanas speciālajai militārajai teknikai.

Direktīvas 5. panta 2. punktā ir noteikts, ka katra dalībvalsts var atkāpties no 3. panta noteikumiem attiecībā uz dažu veidu transportlīdzekļiem vai konkrētiem transportlīdzekļiem ar speciālu zīmi. Attiecīgā valsts informē pārējās dalībvalstis un Eiropas Komisiju.

Papildus Direktīvas 5. panta 2. punktā noteikts, ka šajā gadījumā katra dalībvalsts nodrošina, ka attiecībā uz šiem transportlīdzekļiem piemēro tādu pašu režīmu kā transportlīdzekļiem, kuriem nav veikta apdrošināšana. Direktīvas 10. panta 1. punkts nosaka, ka katra dalībvalsts izveido vai pilnvaro iestādi, kas sniegtu kompensāciju obligātās apdrošināšanas līmenī par kaitējumu īpašumam vai miesas bojājumiem negadījumos, kurus izraisījis transportlīdzeklis, kam nav veikta apdrošināšana.

Direktīvas 9. panta 1. punkts nosaka, ka dalībvalstij jānodrošina kompensācijas vismaz šādā apmērā:

- a) kompensācijas izmaksa par nodarītajiem miesas bojājumiem 1 000 000 *euro* katram cietušajam vai 5 000 000 *euro* par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita;
- b) kompensācijas izmaksa par nodarītajiem zaudējumiem īpašumam - 1 000 000 *euro* par prasījumu neatkarīgi no cietušo skaita.

Ar grozījumiem Likuma 15. pantā (izskatīts Ministru kabinetā 2018. gada 11. septembrī, TA-1269) plānots ar 2019. gada 1. janvāri precizēt apdrošinātāja atbildības limitus, ņemot vērā Eiropas saskaņoto patēriņa cenu indeksu, atbilstoši Direktīvas 9.panta 2.punktam un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2016/792 (2016. gada 11. maijs) par saskaņotajiem patēriņa cenu indeksiem un mājokļu cenu indeksu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 2494/95 un noteikt, ka iestājoties apdrošināšanas gadījumam, apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā

transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs (ja apdrošināšanas atlīdzība izmaksājama no Garantijas fonda) sedz zaudējumus, nepārsniedzot noteikto apdrošinātāja atbildības limitu:

1) personai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 5 210 000 *euro* neatkarīgi no cietušo personu skaita;

2) mantai nodarīto zaudējumu atlīdzināšanai — līdz 1 050 000 *euro* neatkarīgi no trešo personu skaita.

Lai ieviestu Direktīvas 5. panta 2.punktā noteikto izņēmumu no apdrošināšanas pienākuma, ir jāveic attiecīgi grozījumi Likumā, un atbilstoši Direktīvas 5. panta 1.punktā noteiktajam par to jāinformē dalībvalstis un Eiropas Komisija. Par atteikšanos no speciālās militārās tehnikas apdrošināšanas Eiropas Komisijai un dalībvalstīm tiks paziņots pēc attiecīgo grozījumu Likumā spēkā stāšanās, Tieslietu ministrijai izdarot attiecīgu ierakstu Valsts izpildes pasākumu paziņošanas sistēmā.

Nemot vērā Likumā noteikto LTAB kompetenci, kapacitāti un pieredzi apdrošināšanas lietās, ir panākta vienošanās ar LTAB, ka LTAB veiks speciālās militārās tehnikas Latvijas teritorijā izraisītā negadījumā nodarīto zaudējumu administrēšanu un kompensācijas izmaksu no Garantijas fonda, un gadījumā, ja tiks veiktas apdrošināšanas atlīdzības izmaksas no Garantijas fonda, Aizsardzības ministrija atlīdzinās regresa kārtībā izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību un citus Likuma 51. panta trešās daļas 1. punktā minētos izdevumus (piemēram, izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām). Šāds risinājums no Aizsardzības ministrijas puses atzīts par racionālu.

LTAB ir piekritis administrēt Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālās militārās tehnikas Latvijas Republikā izraisītā negadījumā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu un izmaksāt atlīdzību cietušajam no Garantijas fonda.

Ja Aizsardzības ministrija Likumā noteiktajā termiņā neatlīdzinās LTAB no Garantijas fonda izmaksāto atlīdzību, Aizsardzības ministrija maksās 12 nokavējuma procentus gadā no laicīgi neatmaksātās naudas summas Garantijas fondā.

LTAB ir piekritis, ka Aizsardzības ministrija divu mēnešu laikā atlīdzina LTAB pieprasīto atlīdzību. Aizsardzības ministrijas ieskatā divu mēnešu termiņš būtu pietiekams, lai nodrošinātu LTAB regresa prasību segšanu. Tomēr atzīstams, ja būs nepieciešamība maksāt kompensācijas Direktīvā 9. panta 1. punktā noteiktajā

apmērā, tad nav iespējams prognozēt šāda apmēra regresa prasības segšanu divu mēnešu laikā.

Atbilstoši Nacionālo bruņoto spēku apkopotajai statistikai, pēdējos piecos gados nav bijuši negadījumi, kuru izraisīšanā būtu vainojama speciālā militārā tehnika.

Atbilstoši LTAB sniegtajai informācijai - ņemot vērā to, ka speciālā militārā tehnika nepiedalās ikdienas ceļu satiksmē, OCTA vidējo apdrošināšanas atlīdzību rādītāji uz to nebūtu attiecināmi. Tomēr, tā kā speciālā militārā tehnika ir ar ievērojamu masu, bet ar diezgan ierobežotām aktīvajām un pasīvajām drošības sistēmām, kas ceļu satiksmes negadījumā varētu pasargāt cietušās personas, iespējamo zaudējumu apmēra noteikšanā būtu jāsummē izmaksas, kas attiecas tieši uz personu zaudējumiem, kas tiek atlīdzināti gan par personu bojāeju, gan invaliditāti, gan nemateriālie zaudējumi. Piemēram, lai saprastu, kādas atlīdzības tiek maksātas par vienu bojā gājušo, kam ir palicis viens apgādājamais - 2017.gadā par apbedīšanas izdevumiem vidēji izmaksāts 2 317 *euro* (par gadījumu), kas papildināms ar atlīdzībām par nemateriālajiem zaudējumiem par apgādnieka, apgādājamā vai laulātā nāvi – 10 143 *euro* (pieņemot, ka palicis 1 apgādājamais) un atlīdzību Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai par pensijām un pabalstiem apgādājamam, kas gadā sastāda vidēji 1 058 *euro*. Šie pabalsti ir jāsedz vairāku gadu garumā.

Ņemot vērā minēto, var paredzēt, ka ceļu satiksmes negadījumā radītais zaudējumu apmērs par vienu bojāgājušo personu vidēji sastādīs vismaz 2,3 tūkstoši *euro* + (10,1 tūkstoši *euro* + 1,05 tūkstoši *euro*) reizināt ar gadu skaitu, cik ilgi būs jāsedz pensiju un pabalstu maksājumi apgādājamajai personai (piem., 10 gadi), sanāk vairāk kā 20 tūkstoši *euro*. Tomēr patiesās izmaksas varētu būt arī krietni lielākas, jo to apmērs ir atkarīgs no ceļu satiksmes negadījumā cietušo personu skaita un nodarīto zaudējumu smaguma pakāpes.

Tādējādi, lai Latvija noteiktu izņēmumu no Direktīvas 3. pantā noteiktā pienākuma veikt apdrošināšanu Nacionālo bruņoto spēku speciālajai militārajai tehnikai, Aizsardzības ministrija, konsultējoties ar LTAB, ir izstrādājusi grozījumus Likumā, kas paredz noteikt: 1) izņēmumu no apdrošināšanas pienākuma attiecībā uz Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālo militāro tehniku, kas reģistrēta Nacionālo bruņoto spēku reģistrā; 2) ka speciālās militārās tehnikas Latvijas Republikas teritorijā nodarītos zaudējumus segs LTAB no Garantiju fonda; 3) Aizsardzības ministrija regresa kārtībā atlīdzinās LTAB no Garantiju fonda izmaksāto atlīdzību

un citus Likumā noteiktos izdevumus; 4) speciālās militārās tehnikas ārpus Latvijas Republikas teritorijas nodarītos zaudējumus segs Aizsardzības ministrija atbilstoši starptautiskajos līgumos noteiktajai kārtībai; 5) Aizsardzības ministrijas tiesības un pienākumus apdrošināšanas jomā.

Tādējādi, ja Latvijas teritorijā speciālā militārā tehnika nodarīs zaudējumus, kuri iepriekš tika segti, pamatojoties uz apdrošināšanas polisi, cietušajai personai būs jāvēršas ar prasījumu LTAB, kas, veicot Likumā noteiktās darbības, pieņems lēmumu par speciālās militārās tehnikas radīto zaudējumu izmaksu no Garantiju fonda. Ja LTAB izmaksās zaudējumus no Garantiju fonda, tas vērsīsies Aizsardzības ministrijā ar regresa prasību, lai atgūtu izmaksāto atlīdzību, kā arī izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām.

Savukārt, ja speciālā militārā tehnika izraisīs ceļu satiksmes negadījumu ārpus Latvijas Republikas teritorijas, tad zaudējumu segs atbilstoši starptautiskajos līgumos noteiktajai kārtībai un zaudējumu atlīdzināšanu Latvijas Republikas vārdā administrēs Aizsardzības ministrija. Šobrīd Latvija ir uzņēmusies ievērot turpmāk norādītās starptautiskās saistības, kas būs piemērojamas, atlīdzinot zaudējumus, kurus nodarītu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālā militārā tehnika ārvalstīs.

Piemērojot Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līgumā par to bruņoto spēku statusu (turpmāk – NATO SOFA), kas pieņemts Saeimā 2004. gada 17. jūnijā, noteiktos vispārīgos principus, NATO piederošie transportlīdzekļi un Sūtītājas valsts militārie transportlīdzekļi ir pašapdrošināti un šādā statusā var tikt lietoti bez komerciālās apdrošināšanas. Sūtītāja valsts pati ir atbildīga par savu īpašumu un zaudējumiem, ko tā nodara savas darbības vai bezdarbības rezultātā.

NATO SOFA VIII pants regulē zaudējumu, kas radušies bruņoto spēku darbības rezultātā, atlīdzināšanas kārtību. Zaudējumu atlīdzināšanas kārtība ir atkarīga no tā, kam tiek nodarīti zaudējumi, proti, bruņotajiem spēkiem, valstij vai trešajai personai, kā arī no tā, vai zaudējumi tiek nodarīti pildot dienesta pienākumus vai ārpus dienesta pienākumu pildīšanas.

NATO SOFA VIII panta 5. punkts nosaka zaudējumu atlīdzības kārtību gadījumos, kad Sūtītājas valsts spēki, pildot dienesta pienākumus, nodara zaudējumus trešajai personai, t.i., atgadījums tiek fiksēts, izskatīts un nokārtots saskaņā ar Uzņemošās valsts likumiem. Piemēram, ja atbildīgā par nodarīto

		<p>zaudējumu ir Sūtītāja valsts, tā sedz 75% no zaudējumiem, bet 25 % sedz Uzņemošā valsts.</p> <p>NATO SOFA VIII panta 2. punkts nosaka zaudējumu atlīdzības kārtību gadījumos, kad Sūtītājas valsts spēki, pildot dienesta pienākumus, nodara zaudējumus Uzņemošajai valstij, kas ir līdzīga NATO SOFA VIII panta 5. punktā noteiktajai ar šādiem būtiskiem izņēmumiem - svarīgu jautājumu izlemšanai var tikt iecelts arbitrs, kura lēmumi ir saistoši valstīm, un Uzņemošā valsts atsakās no zaudējumiem līdz 707 <i>euro</i>². Praksē un saskaņā ar NATO SOFA nosacījumiem, Aizsardzības ministrija, pārstāvot Uzņemošo valsti, saņemot informāciju par negadījumiem, kurā iesaistīts ārvalstu militārais transportlīdzeklis, nokārto ikvienu prasību, kas vērsta pret ārvalstu bruņotajiem spēkiem. Aizsardzības ministrija, noskaidrojot negadījumā vainīgo, cietušajai personai izmaksā zaudējumu atlīdzību 100% apmērā, pēc kā 75% no šīs summas pieprasa Sūtītājai valstij vai citu proporciju, atkarībā no tā, cik valstīs ir atbildīgas par nodarīto zaudējumu un vai Uzņemoša valsts ir viena no tām.</p> <p>NATO SOFA VIII panta 6.punkts nosaka zaudējumu atlīdzības kārtību gadījumos, kad Sūtītāja valsts spēki, nepildot dienesta pienākumus, nodara zaudējumus, t.i., Uzņemošās valsts varas iestādes nosaka zaudējuma apmēru un sagatavo ziņojumu par atgadījumu. Ziņojums tiek nosūtīts Sūtītājas valsts varas iestādēm, kas izlemj vai piedāvās <i>ex gratia</i> maksājumu. Zaudējumu atlīdzības kārtību gadījumos, kad Sūtītāja valsts spēki, nepildot dienesta pienākumus, nodara zaudējumus, var risināt arī civilprocesuālā kārtībā.</p> <p>Ja Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālā militārā tehnika izraisīs negadījumu citā NATO valstī vai kādā no programmas „Partnerattiecības mieram” (<i>Partnership for Peace, PfP</i>)³ valstīm, arī tās valsts atbildīgā iestāde rīkosies atbilstoši NATO SOFA nosacījumiem.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Likumprojekta izstrādes gaitā notikušas konsultācijas ar LTAB, kas atbilstoši Likuma 44.panta pirmajai daļai ir atbildīga par negadījumā cietušo trešo personu interešu

² Likuma “Par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līgumu par to bruņoto spēku statusu” 3. pants.

³ Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu un valstu, kas piedalās programmā "Partnerattiecības — mieram", līgums par to bruņoto spēku statusu 1.pants nosaka, ja šis Līgums vai jebkurš papildprotokols attiecībā uz tā dalībvalstīm neparedz ko citu, visas šī Līguma dalībvalstis piemēro 1951.gada 19.jūnijā Londonā parakstītā Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līguma par to bruņotajiem spēkiem noteikumus tā, it kā visas šī Līguma dalībvalstis būtu NATO SOFA dalībvalstis.

		aizsardzību un apdrošināšanas sistēmas stabilitāti un attīstību valstī.
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Likumprojekts ietekmēs tās personas, kas būs cietušie negadījumā, kuru izraisīs speciālā militārā tehnika gan Latvijas Republikas teritorijā, gan ārpus tās. Likumprojekts neietekmēs cietušā tiesības saņemt zaudējumu kompensāciju. Mainīsies tas, ka cietušajam par speciālās militārās tehnikas nodarītajiem zaudējumiem vajadzēs vērsties: 1) LTAB, ja zaudējumi tiks nodarīti Latvijas Republikas teritorijā. Šajā gadījumā gan LTAB, gan cietušajai personai būs jāievēro Likumā noteiktais, kas attiecas uz zaudējumu kompensēšanu neapdrošinātajam transportlīdzeklim. 2) Aizsardzības ministrijā, ja zaudējumi tiks nodarīti ārpus Latvijas teritorijas.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	LTAB un Aizsardzības ministrijai administratīvais slogs tiek palielināts, bet tā apjomu nav iespējams prognozēt, jo tas būs atkarīgs no speciālās militārās tehnikas iesaistes negadījumos, kuru izraisīšanā tā būs vainojama.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Nav iespējams aprēķināt.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Nav iespējams aprēķināt.
5.	Cita informācija	Nav

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Rādītāji	n-gads		Turpmākie trīs gadi (euro)				
			n+1		n+2		n+3
	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar valsts budžetu kārtējam gadam	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru n+1 gadam	saskaņā ar vidēja termiņa budžeta ietvaru	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru n+2 gadam	izmaiņas, salīdzinot ar vidēja termiņa budžeta ietvaru n+2 gadam
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Budžeta ieņēmumi							

1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi							
1.2. valsts speciālais budžets							
1.3. pašvaldību budžets							
2. Budžeta izdevumi							
2.1. valsts pamatbudžets							
2.2. valsts speciālais budžets							
2.3. pašvaldību budžets							
3. Finansiālā ietekme							
3.1. valsts pamatbudžets							
3.2. speciālais budžets							
3.3. pašvaldību budžets							
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	X		X		X		
5. Precizēta finansiālā ietekme							
5.1. valsts pamatbudžets							

5.2. speciālais budžets	X		X		X		
5.3. pašvaldību budžets							
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā)							
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins							
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins							
7. Amata vietu skaita izmaiņas							
8. Cita informācija	<p>Aizsardzības ministrija no budžeta apakšprogrammas 22.12.00. "Nacionālo bruņoto spēku uzturēšana" atlīdzinās:</p> <p>1) regresa kārtībā LTAB no Garantijas fonda izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību un citus Likumā noteiktos izdevumus par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālās militārās tehnikas izraisītā negadījumā nodarītajiem zaudējumiem Latvijas Republikas teritorijā;</p> <p>2) cietušajam nodarītos zaudējumus, kas radīsies Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālās militārās tehnikas izraisītā negadījuma rezultātā ārpus Latvijas teritorijas.</p> <p>Lai nodrošinātu LTAB regresa prasību izpildi, Aizsardzības ministrija, pārskatot kārtējā gadā plānoto budžeta līdzekļu apguvi, veiks nepieciešamo līdzekļu pārdali tai piešķirtās apropriācijas ietvaros. Savukārt, ja LTAB regresa prasību izpilde radīs risku aizsardzības resora budžetā plānoto neatliekamo pasākumu īstenošanā, Aizsardzības ministrija vērsīsies Ministru kabinetā ar informatīvo ziņojumu.</p>						

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

Projekts šo jomu neskar.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

1.	Saistības pret Eiropas Savienību	<p>Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 16. septembra direktīvas 2009/103/EK <i>par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu saistībā ar mehānisko transportlīdzekļu izmantošanu un kontroli saistībā ar pienākumu apdrošināt šādu atbildību</i> (Direktīva) 3. pants nosaka, ka katra dalībvalsts, ievērojot 5. pantu, veic visus vajadzīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka civiltiesiskā atbildība par to transportlīdzekļu lietošanu, kas parasti atrodas tās teritorijā, ir apdrošināta. Savukārt Direktīvas 2009/103/EK 5. panta otrā daļa paredz dalībvalsts rīcības brīvību atkāpties no 3. panta noteikumiem attiecībā uz dažu veidu transportlīdzekļiem, informējot par to Eiropas Komisiju un pārējās dalībvalstis.</p> <p>Direktīvas 5. pants neparedz termiņus rīcības brīvības ieviešanai. Ņemot vērā simtkārt pieaugušas apdrošināšanas polišu cenas Nacionālo bruņoto spēku speciālajai militārajai teknikai un plānoto šīs tehnikas skaita palielināšanu, Likumprojekts jāpieņem pēc iespējas ātrāk.</p> <p>Latvija atbilstoši Direktīvas 5. panta 1.punktam paziņos Eiropas Komisijai un dalībvalstīm par atkāpi no speciālās militārās tehnikas apdrošināšanas, izdarot attiecīgu ierakstu Valsts izpildes pasākumu paziņošanas sistēmā.</p>
2.	Citas starptautiskās saistības	Ar likumprojektu netiek pārņemtas citas starptautiskās saistības.
3.	Cita informācija	Likumprojekts paredz, ka, Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālajai militārajai teknikai izdarot negadījumu ārvalstīs, zaudējumu atlīdzināšana notiks atbilstoši starptautiskajos līgumos noteiktajai kārtībai. Šobrīd zaudējumu atlīdzināšanu nosaka Ziemeļatlantijas līguma organizācijas dalībvalstu līgums par to bruņoto spēku statusu (NATO SOFA), kas pieņemts Saeimā 2004. gada 17. jūnijā, VIII pants.

<p align="center">1. tabula Tiesību akta projekta atbilstība ES tiesību aktiem</p>	
Kā ir izmantota ES tiesību aktā paredzētā rīcības brīvība dalībvalstij pārņemt vai ieviest	Atbilstoši dalībvalsts izvēles tiesībām ir izdarīta izvēle atteikties no iepriekš pārņemtā Direktīvas 3. pantā noteiktā pienākuma veikt apdrošināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālajai militārajai teknikai. Šādu rīcības brīvību paredz Direktīvas 5. panta 2.punkts ar nosacījumu, ka dalībvalstij uz šiem transportlīdzekļiem jāpieņem prasības kā pret transportlīdzekļiem, kuriem nav veikta apdrošināšana.

noteiktas ES tiesību akta normas. Kādēļ?	
Saistības sniegt paziņojumu ES institūcijām un ES dalībvalstīm atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas regulē informācijas sniegšanu par tehnisko noteikumu, valsts atbalsta piešķiršanas un finanšu noteikumu (attiecībā uz monetāro politiku) projektiem	Dalībvalstij ir jāinformē Eiropas Komisija un dalībvalstis par Direktīvas 5. panta 2.punktā noteiktās rīcības brīvības izmantošanu. Tieslietu ministrija izpildīs Direktīvas 5. panta 1.punktā noteikto pienākumu Latvijas valsts vārdā informēt Eiropas Komisiju par rīcības brīvības izmantošanu no Direktīvas 3. pantā noteiktā pienākuma, izdarot attiecīgu ierakstu Valsts izpildes pasākumu paziņošanas sistēmā.
Cita informācija	Nav.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 25. augusta noteikumiem Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā" pirms Likumprojekta nosūtīšanas Valsts kancelejai izskatīšanai Valsts sekretāru sanāsmē par likumprojekta izstrādi tiks informēti sabiedrības pārstāvji, ievieojot paziņojumu par iespējām iesaistīties viedokļa sniegšanā par izstrādāto tiesību akta procesu Aizsardzības ministrijas tīmekļa vietnē sadaļā "Sabiedrības līdzdalība" http://www.mod.gov.lv/Ministrija/Sab_lidzdaliba/Sa_Pa.aspx , un Valsts kancelejas tīmekļa vietnē.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Likumprojekts kopā ar sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumu (anotāciju) 2018. gada 12. novembrī ir ievietots Aizsardzības ministrijas tīmekļvietnes www.mod.gov.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", LTAB mājas lapā, Valsts kancelejas mājas lapā, aicinot sabiedrību izteikt savu viedokli un iesniegt ministrijai priekšlikumus rakstveidā.

3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	<i>Tiks papildināts pēc viedokļu saņemšanas.</i>
4.	Cita informācija	Nav

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Aizsardzības ministrija, Nacionālie bruņotie spēki, LTAB.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	<p>Jaunas institūcijas netiek veidotas, esošās netiek likvidētas vai reorganizētas. Uzdevumu izpildes apjoma palielinājumu nav iespējams precīzi prognozēt, jo tas būs atkarīgs no negadījumu skaita, kuros zaudējumus nodarījušais transportlīdzeklis būs Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālā militārā tehnika, kā arī administrēšanas sarežģītības. Pēdējos piecos gados Nacionālajos bruņotajos spēkos nav reģistrēts neviens negadījums, kurā trešajai personai zaudējumus būtu nodarījusi speciālā militārā tehnika.</p> <p>LTAB jau šobrīd administrē zaudējumu atlīdzību tiem cietušajiem, kuriem zaudējumus nodarīja neapdrošināts transportlīdzeklis. Līdz ar to LTAB ir jau izstrādātas iekšējās procedūras un ir resursi šī papildus pienākuma izpildei.</p> <p>Ja Latvijas Nacionālo bruņoto spēku speciālā militārā tehnika izraisīs negadījumu ārpus Latvijas Republikas, Aizsardzības ministrija atbilstoši starptautiskajos līgumos noteiktajai kārtībai risinās zaudējumu kompensācijas izmaksu ar tās valsts atbildīgo institūciju, kurā būs noticis negadījums.</p>
3.	Cita informācija	Nav

Aizsardzības ministrs

R. Bergmanis

M. Baltā, 67335270
marina.balta@mod.gov.lv